

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

29 грудня 2021 року

Київ

№ 159

**Про затвердження Змін до Інструкції про порядок
регулювання діяльності банків в Україні**

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 30, 66, 67 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою забезпечення стабільності діяльності банків та своєчасного виконання ними зобов’язань перед вкладниками та іншими кредиторами Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Національний банк України розглядає пакети документів, що подані банками до набрання чинності цією постановою, згідно з вимогами та в порядку, що визначені Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), без урахування Змін, затверджених цією постановою.

3. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
29 грудня 2021 року № 159

Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в
Україні

1. У главі 1 розділу II:

1) у пункті 1.5:

пункт після абзацу першого доповнити двома новими абзацами другим, третім такого змісту:

“Джерелами формування коштів субординованого боргу є власні та/або залучені кошти інвестора, крім залучених від банку-боржника.

Банк з метою включення субординованого боргу до капіталу банку підтверджує джерела формування коштів субординованого боргу.”.

У зв’язку з цим абзац другий уважати абзацом четвертим;

в абзаці четвертому слова “може включатися” замінити словом “включається”;

2) у пункті 1.6:

в абзаці першому слова “може включатися до основного капіталу банку після отримання дозволу Національного банку за таких умов:” замінити словами “включається до основного капіталу банку після отримання дозволу Національного банку.”;

абзаци другий – одинадцятий замінити двома новими абзацами другим, третім такого змісту:

“Джерелом формування коштів фінансової допомоги акціонера є власні кошти акціонера, які надані в грошовій формі та є безповоротними.

Банк з метою включення фінансової допомоги акціонера до капіталу банку підтверджує джерело формування коштів фінансової допомоги акціонера.”;

3) пункт 1.9 після абзацу першого доповнити двома новими абзацами другим, третім такого змісту:

“Джерелами формування коштів капітального інструменту з умовами списання/конверсії є власні та/або залучені кошти інвестора, крім коштів, отриманих інвестором унаслідок прямого/опосередкованого фінансування від банку-боржника.

Банк з метою включення капітального інструменту з умовами списання/конверсії до капіталу банку підтверджує джерела формування коштів цього інструменту.”.

2. У розділі III:

1) заголовок розділу після слів “списання/конверсії” доповнити словами “, фінансової допомоги акціонерів”;

2) у главі 1:

в абзаці третьому пункту 1.1 літери, слова, цифри «“є”, “ж” пункту 2.2 глави 2 та пункту глави 3 розділу III» замінити літерами, словами, цифрами «“е”, “е”, “ж” пункту 2.2 глави 2 та пункту 3.9 глави 3 розділу III цієї Інструкції»; пункти 1.5, 1.6 виключити.

У зв'язку з цим пункти 1.7, 1.8 уважати відповідно пунктами 1.5, 1.6;

3) у главі 2:

абзаци перший, другий пункту 2.1 викласти в такій редакції:

“2.1. Рішення про надання/скасування Дозволу на врахування залучених коштів на умовах субординованого боргу до капіталу банку (далі – Дозвіл), унесення змін до Дозволу приймає Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем (далі – Комітет з питань нагляду) протягом 30 робочих днів із дня отримання повного пакета документів.

Комітет з питань нагляду має право відмовити банку в наданні Дозволу в разі недотримання банком-боржником вимог розділу III цієї Інструкції та/або якщо внесення Інвестором (банком-резидентом) коштів на умовах субординованого боргу загрожує інтересам вкладників та кредиторів Інвестора (банку-резидента).”;

у пункті 2.2:

в абзаці першому слово “термін” замінити словом “строк”;

підпункти “в”, “г” викласти в такій редакції:

“в) копію угоди про залучення коштів на умовах субординованого боргу, що укладається між Інвестором і банком-боржником, – у разі залучення коштів шляхом укладання прямих договорів;

г) копію договору – у разі залучення коштів шляхом випуску облігацій;”;

підпункт “д” виключити.

У зв'язку з цим підпункти “е”, “е”, “ж” уважати відповідно підпунктами “д”, “е”, “е”;

в абзаці першому підпункту “е”:

абзац після слова “боргу;” доповнити словами “обґрунтування розміру процентної ставки за коштами, залученими на умовах субординованого боргу;”;

цифри “5.7, 5.8” замінити цифрами “5.3, 5.4”;

слова “нормативу мінімального розміру регулятивного” замінити словом “нормативів”;

підпункт “є” замінити двома новими підпунктами “є”, “ж” такого змісту:

“є) документи щодо розкриття траси платежу грошових коштів Інвестора – юридичної особи, наданих на умовах субординованого боргу, відповідно до підпунктів 1, 3 пункту 158, пункту 159 глави 18 розділу III Положення про ліцензування банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами) (далі – Положення № 149), крім випадків, коли Інвестором є Фонд гарантування вкладів фізичних осіб або міжнародна фінансова установа;

ж) документи щодо підтвердження джерел грошових коштів Інвестора – фізичної особи, наданих на умовах субординованого боргу, відповідно до підпунктів 1, 3 пункту 170, пункту 171 глави 19 розділу III Положення № 149.”;

главу доповнити новим пунктом такого змісту:

“2.4. Документи, які подають банки для отримання Дозволу, повинні відповідати вимогам, що визначені в пунктах 5–15 глави 2 розділу I Положення № 149.”;

4) у главі 3:

пункт 3.3 викласти в такій редакції:

“3.3. Розмір процентної ставки за субординованим боргом має бути обґрунтованим.

Розмір процентної ставки за субординованим боргом може бути підвищений у разі продовження строку дії угоди (договору), але за умови, що таке продовження здійснюється не раніше ніж через п’ять років із дня залучення коштів за угодою (договором).”;

пункт 3.4 виключити.

У зв’язку з цим пункти 3.5–3.17 уважати відповідно пунктами 3.4–3.16;

в абзаці сьомому пункту 3.8 цифри “3.9” замінити цифрами “3.8”;

пункт 3.10 виключити.

У зв’язку з цим пункти 3.11–3.16 уважати відповідно пунктами 3.10–3.15;

у пункті 3.10 цифри та слова “3.9 цієї глави” замінити цифрами та словами “3.8 глави 3 розділу III цієї Інструкції”;

пункт 3.11 виключити.

У зв’язку з цим пункти 3.12–3.15 уважати відповідно пунктами 3.11–3.14;

абзац третій пункту 3.12 викласти в такій редакції:

“Банк-боржник протягом 10 робочих днів із дня внесення таких змін, але не пізніше ніж за 30 календарних днів до закінчення дії Дозволу, має надіслати до Національного банку клопотання щодо продовження дії Дозволу та документи, що передбачені в підпунктах “б”, “в” пункту 2.2 глави 2 розділу III цієї Інструкції, а також програму капіталізації банку, обґрунтування розміру процентної ставки, прогнозний розрахунок прибутковості банку та значень

нормативів капіталу згідно з вимогами підпункту “е” пункту 2.2 глави 2 розділу III цієї Інструкції.”;

пункт 3.13 викласти в такій редакції:

“3.13. До угоди (договору) можуть вноситися зміни стосовно найменування банку-боржника та Інвестора. Банк надсилає до Національного банку клопотання щодо внесення відповідних змін до Дозволу та копію угоди (договору) протягом 10 робочих днів із дня внесення таких змін.”;

абзац третій пункту 3.14 викласти в такій редакції:

“Банк-боржник для отримання дозволу щодо нового Інвестора подає копію документа, що свідчить про перехід прав та обов’язків до нового Інвестора, та документи, передбачені в підпунктах “а”, “б”, “в” пункту 2.2 глави 2 розділу III цієї Інструкції.”;

главу доповнити новим пунктом такого змісту:

“3.15. Документи, які банки подають до Національного банку відповідно до вимог глави 3 розділу III цієї Інструкції, повинні відповідати вимогам, що визначені в пунктах 5–15 глави 2 розділу I Положення № 149.”;

5) у главі 5:

заголовок глави викласти в такій редакції:

“Глава 5. Порядок подання звітності щодо врахування залучених коштів на умовах субординованого боргу до капіталу банку”;

пункти 5.1–5.4 виключити.

У зв’язку з цим пункти 5.5–5.10 уважати відповідно пунктами 5.1–5.6;

пункт 5.5 викласти в такій редакції:

“5.5. Банк-боржник у разі зміни переліку пов’язаних з Інвестором осіб має надіслати до Національного банку до 10 числа наступного за місяцем, в якому відбулися зміни, оновлений список пов’язаних з Інвестором осіб та письмове підтвердження про дотримання банком-боржником вимог пунктів 3.8, 3.9 глави 3 розділу III цієї Інструкції, крім випадків, коли Інвестором є міжнародна фінансова установа.”;

в абзаці першому пункту 5.6 слова “структурному підрозділу Національного банку, що здійснює нагляд за діяльністю банку-боржника,” замінити словами “до Національного банку”;

главу доповнити новим пунктом такого змісту:

“5.7. Банк наступного робочого дня після набрання чинності правочином про прощення Інвестором субординованого боргу припиняє відображати прощений субординований борг у файлі 79X. Банк протягом трьох робочих днів подає до Національного банку копію документа про прощення Інвестором субординованого боргу.”;

б) у главі 6:

пункт 6.1 викласти в такій редакції:

“6.1. Національний банк здійснює контроль за виконанням банком-боржником умов угоди (договору), бізнес-плану, включаючи програму капіталізації, та дотриманням ним вимог пунктів 3.8, 3.9 глави 3 розділу III цієї Інструкції під час проведення планової інспекційної перевірки (у разі потреби – під час проведення позапланової інспекційної перевірки).”;

у першому реченні пункту 6.2 слова “структурний підрозділ Національного банку, що здійснює нагляд за діяльністю банку-боржника, подає Комітету з питань нагляду пропозиції щодо” замінити словами “Комітет з питань нагляду розглядає питання про”;

в абзаці другому пункту 6.3 слова та цифри “та обліковувати субординований борг згідно з вимогами пункту 5.4 глави 5 цього розділу” виключити;

7) у главі 8:

пункт 1 викласти в такій редакції:

“1. Документи, які банки подають до Національного банку відповідно до вимог глави 8 розділу III цієї Інструкції, повинні відповідати вимогам, що визначені в пунктах 5–15 глави 2 розділу I Положення № 149.”;

у пункті 2:

підпункт 5 викласти в такій редакції:

“5) копії документів, які підтверджують надходження/зарахування коштів до банку на балансовий рахунок за Інструментом;”

підпункт 7 замінити двома новими підпунктами 7, 8 такого змісту:

“7) документи, визначені в підпунктах 1, 3 пункту 158, пункті 159 глави 18 розділу III Положення № 149, щодо розкриття траси платежу грошових коштів Інвестора – юридичної особи за Інструментом, отриманих банком за Договором;

8) документи, визначені в підпунктах 1, 3 пункту 170, пункті 171 глави 19 Положення № 149, щодо підтвердження джерел грошових коштів Інвестора – фізичної особи за Інструментом, отриманих банком за Договором.”;

у пункті 3:

у підпункті 2 слова “відповідність фінансового/майнового стану Інвестора за Інструментом” замінити словами “станом на робочий день, що передує даті сплати коштів за Інструментом, відповідність фінансового/майнового стану Інвестора, крім випадків, коли Інвестором є міжнародна фінансова установа;”;

підпункт 3 після слів “репутації Інвестора за Інструментом” доповнити словами “, крім випадків, коли Інвестором є міжнародна фінансова установа;”;

у підпункті 2 пункту 12 слова та цифру “підтвердження джерел походження коштів Інвестора за Інструментом згідно з підпунктом 7” замінити словами та цифрами “розкриття траси платежу грошових коштів Інвестора – юридичної особи та/або підтвердження джерел формування грошових коштів Інвестора – фізичної особи за Інструментом згідно з підпунктами 7, 8”;

8) підпункт 5 пункту 6 глави 10 після слів “Національним банком” доповнити словами “змін до статуту банку у зв’язку зі збільшенням статутного капіталу за рахунок Інструменту та/або”;

9) розділ доповнити двома новими главами такого змісту:
“Глава 12. Вимоги щодо отримання дозволу на включення фінансової допомоги акціонерів до основного капіталу банку

1. Банк для отримання дозволу на включення фінансової допомоги акціонерів до основного капіталу подає до Національного банку такі документи:

1) клопотання про надання дозволу на включення фінансової допомоги акціонерів до основного капіталу банку;

2) документи, що підтверджують виникнення у банку зобов’язань перед акціонером, які були прощені цим акціонером, крім зобов’язань за субординованим боргом;

3) документи щодо розкриття траси платежу грошових коштів Інвестора – юридичної особи, визначені в пунктах 158, 159 глави 18 Положення № 149;

4) документи щодо підтвердження джерел власних грошових коштів Інвестора – фізичної особи, визначені в пунктах 170, 171 глави 19 розділу III Положення № 149.

2. Банк має право не надавати документи, визначені в підпунктах 3, 4 пункту 1 глави 12 розділу III цієї Інструкції, якщо такі документи були надані банком для отримання Дозволу на врахування залучених коштів на умовах субординованого боргу до капіталу банку відповідно до вимог глави 2 розділу III цієї Інструкції, про що зазначає в клопотанні Національного банку.

3. Документи, які подає банк на включення фінансової допомоги акціонерів до основного капіталу банку, повинні відповідати вимогам, що визначені в пунктах 5–15 глави 2 розділу I Положення № 149.

4. Комітет з питань нагляду приймає рішення про надання банку дозволу на включення фінансової допомоги акціонерів до основного капіталу банку протягом 30 робочих днів із дня отримання повного пакета документів.

Глава 13. Вимоги щодо отримання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу

1. Національний банк приймає рішення про надання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу в повному обсязі або частково в разі дотримання однієї з умов:

1) збільшення банком-боржником розміру регулятивного капіталу протягом останніх шести місяців на суму не меншу, ніж розмір субординованого боргу, який банк має намір достроково повернути Інвестору. Збільшення розміру регулятивного капіталу має бути здійснене виключно за рахунок збільшення статутного капіталу або субординованого боргу, або Інструменту;

2) спрямування коштів, які залучені на умовах субординованого боргу, на збільшення статутного капіталу;

3) спрямування коштів, які залучені на умовах субординованого боргу, до Інструменту відповідно до глав 7, 8 розділу III цієї Інструкції.

2. Банк для отримання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу відповідно до підпункту 1 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції подає до Національного банку клопотання та письмове підтвердження Інвестора про його згоду на дострокове погашення субординованого боргу.

3. Банк для отримання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу відповідно до підпункту 2 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції подає/забезпечує подання до Національного банку:

1) клопотання;

2) письмового підтвердження Інвестора про його згоду на дострокове погашення субординованого боргу;

3) копії рішення загальних зборів учасників банку;

4) копії тимчасового свідоцтва про реєстрацію Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку випуску акцій;

5) гарантійного листа Інвестора щодо спрямування поверненого субординованого боргу на збільшення статутного капіталу банку-боржника з метою забезпечення його капіталізації. Гарантійний лист має відповідати вимогам Положення про застосування Національним банком України заходів

впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року № 1590/21902 (зі змінами) (далі – Положення № 346);

б) документів, визначених у главах 18, 19 розділу III Положення № 149, крім документів, визначених у підпунктах “є”, “ж” пункту 2.2 глави 2 розділу III цієї Інструкції, якщо такі документи подавалися банком для отримання Дозволу;

7) документів, визначених у розділі V Положення № 149, якщо в разі дострокового погашення субординованого боргу відповідно до підпункту 2 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції Інвестор (та/або інша особа) набуде або збільшить істотну участь у банку.

4. Комітет з питань нагляду приймає рішення про надання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу відповідно до підпункту 2 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції за умови відповідності Інвестора вимогам Положення № 149.

5. Банк для отримання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу відповідно до підпункту 3 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції, крім документів, визначених у главі 8 розділу III цієї Інструкції, подає до Національного банку такі документи:

1) клопотання;

2) письмове підтвердження Інвестора про його згоду на дострокове погашення субординованого боргу;

3) гарантійний лист Інвестора щодо спрямування поверненого субординованого боргу до Інструменту банку-боржника з метою забезпечення його капіталізації. Гарантійний лист має відповідати вимогам Положення № 346.

6. Документи, які подає банк на отримання дозволу, повинні відповідати вимогам, що визначені в пунктах 5–15 глави 2 розділу I Положення № 149.

7. Комітет з питань нагляду приймає рішення про надання дозволу на дострокове погашення субординованого боргу:

1) протягом 30 робочих днів у разі дострокового погашення відповідно до підпунктів 1, 3 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції;

2) у строки та з урахуванням порядку розгляду документів, що визначені в главі 3 розділу I Інструкції № 149, – у разі дострокового погашення відповідно до підпункту 2 пункту 1 глави 13 розділу III цієї Інструкції.”.